

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

4/2010

Vážení krajané.

Letos uplyne 65 let od ukončení nejkrvavější války v dějinách lidstva. Naše nevelká volyňská česká komunita v této válce trpěla také. Na frontách i v zázemí. Je málo volyňských rodin, kterých se tato válka bolestně nedotkla.

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel neorganizuje vzpomínkové akce celostátního významu ale některé regiony ano a zvou na ně i "přespolní" členy a nečleny. Předsednictvo doporučuje, abyste se podle svých možností a zájmu zúčastnili těchto akcí a nebo těch, které organizují místní samosprávy, veteránské, nebo jiné občanské organizace. Můžete-li, postarejte se, aby na těchto akcích bylo připomenuto také skromného přínosu k vítězství nad německým nacizmem naší volyňské menšiny. Její pravdivý rozsah je dostatečně znám z publikací s volyňskou tematikou, kterou skuteční zájemci jistě mají k dispozici.

Za předsednictvo Oldřich Rejchrt, předseda a Jiří Hofman, jednatel

Odhalení památníku v Lánech

Město Lány bude navždy spojeno se jménem našeho prvního prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka. Letos 7. 3. (nar. 1850) vzpomínáme 160. výročí jeho narození.

Dlouho chystaný projekt odhalení jezdecké sochy je skutečností. V sobotu 6. 3. využíváme pozvánku rakovnického muzea, které je pořadatelem celé akce. Slavnosti se zúčastníují místostarosta města Žatce pan A. Kasal, za Jednotu ČsOL a ČSBS br. J. Holec, Br. A. Umlauf, sestra B. Krejčová, Žatecký MÚ nám poskytuje služební vozidlo, za což jsme v mrazivý den velice vděční. Po celý den hustě sněží, studený vítr násobí návrat zimy.

Blížíme se k cíli naší cesty. Lánský hřbitov od rána zaplňují davy lidí ze širokého okolí. Zde, u rodinného hrobu T.G.M. se chystá pietní akt, pokládání věnců a kytic. Jsou tu seřazení mladí lidé v dobových legionářských uniformách všech bojišť 1. a 2. světové války, vidím známé tváře našich legionářů, přišli Sokolové, Junáci, zástupci různých spolků, dívky v národních krojích, představitelé naší vlády a Parlamentu.

Všichni se přišli poklonit a vzdát úctu a hold prvnímu prezidentu Osvoboditeli.

Pěvecký sbor zahajuje slavnost písní „Ach synku, synku, doma-li jsi“ Příslušníci hradní stráže pokládají věnec prezidenta, kterého zastupuje jeho choť pí Livie Klausová. Následují další věnce a kytice. Je jich desítky, snad stovky. Velebné ticho provází celou slavnost. Slzy dojetí stékají po tvářích, nestydíme se za ně.

Státní hymna ukončila první část slavnosti. Vděčný lid tak projevil pokoru, úctu a lásku Velkému muži našich dějin, který se zasloužil o náš stát-První Československou republiku.

Druhá část slavnosti začíná ve 13 hodin před budovou lánského Masarykova muzea, kde bude odhalena jezdecká socha T.G.M. Po projevech, za potlesku přítomných padá velká plachta - památník je zde.

I zde slavnost končí státní hymnou. Zmrzli a zkřehli zimou se vracíme domů, do Žatce. Hřeje nás jedinečný zážitek, že jsme byli u toho.

O své dojmy se s Vámi rozdělila

Vaše Božena Krejčová-Vokráčková

Ohlas na knihu p. Jaroslava Ornsta

Vážení pane Jaroslave Ornste, Slova jsou jen slova a nemohou zcela vystihnout naše hluboké dojmy a pocity vyvolané po přečtení Vaší krásné knihy. Díky ní jsme mohli navléknout dětské šaty, prožít znovu školní léta, mládí a všechny ty roky strávené v Malé Zubovčíně, kde kdysi naši předkové našli svůj nový domov.

Milý pane Jaroslave, děkujeme za oživení vzpomínek a zachycení všeho cenného pro nás, rodáky!

Jsmo všichni velmi vděční, že vámi sepsaný úsek historie můžeme předat svým dětem a vnukům a že naše minulost tak nebude už nikdy zapomenuta!

Přejeme Vám dobré zdraví a mnoho tvůrčího elánu pro Vaši další práci!

S pozdravem Vlačihovi, Krulikovský, Novotných, Perglovi, Suchaňukovi, Senčakovi a Homolačovi, Broumov

Písemný doplněk k věcnému daru ...

MVDr. Vladimír Samec, Moravskoslezský region SCVR

Daruji do sběru památných předmětů harmoniku značky HOHNER, dovezenou z Volyně při reemigraci do staré vlasti.

I když jsem na ni pravidelně nehrál, vždy při pohledu na ni ve mně vyvolávala vzpomínky na radostné dětství prožité za období polské vlády v malé české vesničce Dembrovka na Volyni, vzdálené asi 1-2 km od autostrády, spojující města Lvov a Kyjev.

A později při dospívání vyvolávala vzpomínky na těžká a krutá válečná období, připojení Volyně k Sovětskému svazu, zavážení kolchozů, vyvážení na Sibiř a podobně. Dne 22. 6. 1941 věrolomné přepadení SSSR fašistickým Německem, nastolení protektorátu, vyvražďování Židů, etnické čistky, útěk občanů do měst.

Na počátku roku 1944 byla osvobozena Volyně Rudou armádou od německých fašistů. Během osvobozujících bojů byla snad nejvíce postižena naše obec Dembrovka. Boj zde trval od 2. do 7. února 1944. Byl zabit občan Teodor Kadlec, raněna jeho manželka Anna a Václav Skalský. V bojích o obec bylo zabito 7 sovětských vojáků a nejméně 13 Němců. Nedožité byly škody, způsobené na nemovitém a movitém majetku. Zhořela 2 obytná stavení a 21 stodol a v nich objemná a jadrná krmiva a poškozeno bylo i několik hospodářských budov.

Obec Dembrovka se nacházela ve vzdálenosti 1-2 km od autostrády, která spojovala města Lvov, Rovno, Kyjev, Moskva. Byl to pro ni stálý pohyb vojsk. Vzhledem k blízké vzdálenosti obce od hlavního tahu byla vhodným chráněným místem pro ubytování různých druhů vojsk.

Krátce po napadení Sovětského svazu fašistickým Německem, na jaře 1941, se v naší obci ubytovala na 3 dny elitní německá jednotka. Její příslušníci měli na čepicích (lodičkách) označení lebky a pod ní zkřížené hnáty.

Tato vojenská jednotka měla všeho nadbytek potravin, cigaret, různých předmětů a další věci, které jsme jako selští kluci nikdy neviděli. Od občanů žádali především mléko na vaření, kakao a vejce na smaženici.

Vojáci měli denní program a k večeru vždy zpívali, tančili a jeden nižší důstojník, co u nás bydlel, hrál na harmoniku. Ta mě upoutala a důkladně jsem si ji prohlížel s touhou jednou taky takovou mít.

Pocházím z hudební rodiny, dědeček od matky a strýc byli muzikanti a hráli v obecní kapele. Moje přání bylo hrát na trumpetu, ale můj otec pro to neměl pochopení-byl především rolník. Proto mi koupil na brnkání balalajku, na kterou jsem stejně později nehrál. Raději jsem měl a mám dosud zpěv a tanec.

Když vojenská jednotka z obce odtáhla, tak jsme se jako kluci ptali rodičů, co to bylo za vojsko. Všichni občané byli doma, nescházeli se jako vždycky, a nás mladé nikam večer nepouštěli. Dozvěděli jsme se, že to byla elitní jednotka SS, která byla určena na pomoc prolovení obrany Rudé armády na Dněpru u Kyjeva.

Po osvobození Volyně sovětskou armádou v r. 1944 fronta pokračovala stále na západ. Tisíce vojáků se pohybovalo po autostrádě. Občas se některá jednotka na Dembrovce nakrátko ubytovala a po odpočinku postupovala dál. Jednou ze silnice odskočil jeden voják a požádal matku o jídlo. Matka řekla, ať chvíli počká, že něco nachystá. Po krátkém vyprávění voják z ruksaku vyndal harmoniku a začal na ni hrát a zpívat Kaťušu. Hrál několik tonů a harmonika se zasekla. Tak se to opakovalo pořád dokola. Říkal, že je poškozena z fronty a on nemá možnost, z důvodu neustálého přesunu, ji dát opravit. Když jsem harmoniku uviděl, hned jsem se zeptal, kde ji koupil. On se usmál a řekl, že je to válečná kořist. Pomyslel jsem si, zda to není ta, co na ni u nás hrál voják SS. Když voják pojedl a my jsme vypili dva stakany samohonky, poděkoval za vše a ptal se, zda harmoniku nechci od něho koupit. Já se podíval na matku a ta přikývla, že ano. Prodám nám ji za 1 litr samohonky a balíček s jídlem na cestu pro nadřízeného kapitána. Obchod byl uzavřen a my jsme byli oba dva spokojeni.

Jelikož jsem neměl vlohly na to, abych na harmoniku hrál, ponechal jsem ji v takové stavu, v jakém jsem ji koupil.

Pro mě a moji rodinu byla symbolem vítězství nad fašizmem a je vzpomínkou na rodnou Volyn. Když jsem na ni pohlédl, zavzpomínal jsem si na krásné prožité dětství za období polské vlády a těžké a kruté chvíle prožité během II. světové války.

Při reemigraci jsem harmoniku vzal s sebou a dnes ji dávám do sběru cenných předmětů, dovezených z Volyně k opatrování do Volyňského muzea v Podbořanech.

MVDr. Vladimír Samec

